

DYSLEXIEPROTOCOL

RGO Beroepscampus en RGO College

Je groeit op de RGO

Inhoud

Inleiding.....	3
1. Wat is dyslexie?	4
1.1 Economisch principe	4
2. Signalering en doorverwijzing.....	5
2.1 Stappen in de signalering.....	5
3. Begeleiding en ondersteuning	6
3.1 Ondersteuning in- en buiten de klas.....	6
3.2 Ondersteuning bij toetsen	6
3.3 Faciliteiten eindexamen	7
3.4 Dispensatie Frans / Duits	8
Dispensatie havo/vwo	8
Dispensatie mavo.....	8
Dispensatie gl / kader / basis.....	8
3.5 Verantwoordelijkheden voor de leerling	9
Aanbevelingen voor de dyslectische leerling	9
4. Organisatie en communicatie	10
4.1 Aanleveren van dyslexieverklaring.....	10
4.2 Communicatie	10
5. Bijlagen	11
5.1 Verwijzing handelingsdeel.....	11
5.2 Meer informatie	11
5.3 Mogelijke gevolgen van dyslexie voor het leren	12

Inleiding

De RGO heeft dit dyslexieprotocol opgesteld als leidraad voor ouders, leerlingen en alle geledingen binnen de school; directie, middenmanagement, docenten en onderwijsondersteunend personeel. Zodat duidelijk is wat wij kunnen bieden op het gebied van ondersteuning bij dyslexie. Het uitgangspunt is een goede afstemming tussen de hulpvraag van de dyslectische leerling en de begeleiding die onze school kan bieden. In gevallen waarin het protocol niet voorziet, beslist de directie.

1. Wat is dyslexie?

Dyslexie komt oorspronkelijk uit het Grieks: 'dys' betekent 'beperkt' en 'lexis' betekent 'woord'. De essentie van het begrip is dat de leerling met dyslexie moeite heeft met lezen. We hanteren de definitie van Stichting Dyslexie Nederland:

“Dyslexie is een lees- en/of spellingprobleem dat ernstig en hardnekkig is en dat gedifferentieerd dient te worden van laaggeletterdheid als gevolg van een gebrekkig onderwijsaanbod en als gevolg van een bredere omgevings-, neurologische, sensorische en/of gedragsproblematiek. (Brede Vakinhoudelijke Richtlijn Dyslexie, 2021)

Dyslexie gaat om een ernstige en hardnekkige lees-en/of spellingachterstand. Ondanks voldoende gelegenheid tot leren en extra hulp en aandacht, verdwijnen de problemen niet. Dyslexie is een handicap die niet te verhelpen is. Het probleem ontstaat door een functiestoornis in de hersenen. Het is niet altijd gemakkelijk dyslexie te herkennen, want dyslexie komt in verschillende gradaties voor: van zwak tot zeer ernstig (Schoots, 2002). Dyslexie heeft tevens een genetische factor.

Primaire symptomen van dyslexie zijn problemen met de verwerving van technische lees- en spellingvaardigheden. Het automatiseringstekort uit zich in het voortgezet onderwijs vooral bij complexe taken (lange teksten, functionele schrijfoopdrachten) en de moderne vreemde talen.

Het dyslexiebeleid en het daarbij behorende handelingsdeel van de twee locaties richten zich op de leerling die in het bezit is van een officiële dyslexieverklaring, afgegeven door professionals die gekwalificeerd zijn voor het uitvoeren van psychodiagnostisch onderzoek, zoals een erkend GZ-psycholoog (BIG-register), een K&J psycholoog (register NIP) of een orthopedagoog-generalist (register NVO).

1.1 Economisch principe

Ondersteuning moet gericht zijn op maximaal resultaat met een voor de leerling minimale extra inspanning. Dat is het economisch principe. Resultaat betekent voor een dyslectische leerling: een voldoende halen voor een vak, overgaan naar een volgende klas, een examen halen of voldoende voorbereid zijn op een vervolgopleiding of beroep. Ondersteuning richt zich dus niet op kennis en vaardigheden die geen of weinig effect hebben op de doelen die de dyslectische leerling zich gesteld heeft. Wat effectief is voor de ene leerling, hoeft dat niet te zijn voor een andere. Het voortgezet onderwijs moet vanuit het economisch principe rekening houden met de hulp die in het (speciaal) basisonderwijs al gegeven is. Wanneer dat niet gebeurt, is de kans groot dat er een herhaling van zetten plaatsvindt die niet het gewenste resultaat heeft. Een leerling die in het basisonderwijs lange tijd goede hulp gehad heeft voor spellen en bij wie is vastgesteld dat de investering niet opweegt tegen het resultaat, moet in het voortgezet onderwijs niet opnieuw extra begeleiding krijgen voor spelling, ook al wil hij zelf graag beter leren spellen. Deze leerling kan mogelijk wel veel baat hebben bij het leren typen en efficiënt leren omgaan met spellingcontrole. Om economisch te werk te gaan, moet in de brugklas dus informatie aanwezig zijn met betrekking tot de geboden extra ondersteuning in het basisonderwijs.

2. Signalering en doorverwijzing

Dyslexie wordt in de meeste gevallen al vastgesteld in het basisonderwijs. Het komt echter voor dat de diagnose pas wordt gesteld wanneer een leerling in het voortgezet onderwijs zit. Om dyslectische leerlingen zo snel mogelijk op te sporen, neemt de RGO signaleringsonderzoeken af bij leerlingen in het brugklasjaar met opvallende achterstanden op gebied van lezen en spellen. Leerlingen uit andere leerjaren met problemen op gebied van taal en spelling kunnen ook in aanmerking komen voor deze screening. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het signaleringsonderzoek dyslexie. Dit onderzoek bestaat uit verschillende spelling en leesonderdelen. Dit onderzoek wordt afgenomen door een van de dyslexiecoördinatoren. Met dit signaleringsinstrument kunnen we in kaart brengen welke leerlingen in aanmerking komen voor diagnostisch onderzoek door de dyslexiespecialist waar de RGO mee samenwerkt.

Leerlingen die al over een verklaring beschikken, ontvangen een faciliteitenkaart waarop compenserende-, en dispenserende maatregelen benoemd staan. In het handlingsdeel van de locaties zijn deze faciliteitenkaarten en de daarbij behorende stappen in gespreksvoering over deze faciliteiten uitgewerkt.

2.1 Stappen in de signalering

Op beide locaties gelden de volgende stappen in de signalering voor leerlingen die met opvallende achterstanden in de brugklas komen, of leerlingen uit andere leerjaren met problemen op gebied van taal en lezen:

- 1 In geval van initiatief bij ouders, bespreken zij dit eerst met de mentor van de leerling.
- 2 De mentor kan op basis van een gesprek met ouders, of door eigen signalering, de leerling bespreken in een overleg met het MT.
- 3 Wanneer het MT voldoende aanleiding ziet tot het uitvoeren van een signaleringsonderzoek, zal de dyslexiecoördinator dit onderzoek uitvoeren.
- 4 Bij uitval op leesonderdelen in dit onderzoek worden de gegevens van het onderzoek en waar nodig cijferlijsten en informatie uit het basisonderwijs besproken in het samenwerkingsverband. In dit overleg wordt besloten of een leerling in aanmerking komt voor diagnostisch onderzoek.
- 5 De dyslexiespecialist onderzoekt de leerling. Hier kan officieel dyslexie vastgesteld worden. Deze gegevens worden alleen gedeeld met de ouder(s) / verzorger(s), maar er wordt toestemming gevraagd deze informatie te delen met de school.
- 6 Wanneer dyslexie is vastgesteld. Zorgt de school dat dit in Magister wordt gezet en de dyslexiecoördinator zorgt dat alle docenten op de hoogte zijn.
- 7 De leerling krijgt een faciliteitenkaart waarop alle dispenserende en compenserende maatregelen staan.

3. Begeleiding en ondersteuning

3.1 Ondersteuning in- en buiten de klas

Alle dyslectische leerlingen krijgen een faciliteitenkaart, met daarop naam en leerling nummer. Het geeft hen op beide locaties recht op de volgende begeleiding en ondersteuning:

- Trajectvoorziening. In overleg met coördinator onderwijssteuning.
- Software voor leesondersteuning in de vorm van Readspeak moet dit besproken worden door de mentor en ouder(s)/verzorger(s) met de dyslexiecoördinator.
- Onverwachte leesbeurten worden bij dyslectische leerlingen zo veel mogelijk beperkt. Een docent kan wel aan de leerling vragen een leesbeurt voor een les voor te bereiden.
- Tijdens flexuren kan de leerling op eigen initiatief extra uitleg krijgen door de vakdocenten.
- Dyslectische leerlingen kunnen in aanmerking komen voor extra ondersteuning bij het leren.
- Bij leerlingen met ernstige dyslexie wordt een vinger aan de pols gehouden door middel van monitoring en voortgangsgesprekken met de dyslexiecoördinator.

In het handelingsdeel van de locaties is de invulling van deze ondersteuning verder beschreven.

3.2 Ondersteuning bij toetsen

- Een dyslectische leerling heeft recht op extra werktijd bij het maken van toetsen. Extra tijd geven biedt vaak logistieke problemen. Doorwerken in pauzes, gedurende het begin van een volgende les of na schooltijd, kan een leerling bovendien stress opleveren. Dit kan voorkomen worden door de toets zo te maken dat alle leerlingen de toets binnen een lesuur af kunnen hebben, dus inclusief verlenging voor dyslecten en andere leerlingen met een ondersteuningsbehoefte. Docenten kunnen er bovendien voor kiezen om leerlingen met dyslexie minder opdrachten te laten maken.
- Dyslectische leerlingen hebben baat bij een duidelijke lay-out en een goed leesbaar lettertype, voldoende regelafstand en genoeg lege ruimte tussen de opgaven. Arial 12 of Verdana 12 zijn erg geschikt voor dyslectische leerlingen. Een vergroting is niet nodig.
- Het Centraal Examen is in puntgrootte 12 en mag niet vergroot worden, de letters in tabellen en grafieken worden niet tot puntgrootte 12 vergroot.
- Indien de toets op het (digitale) bord wordt gegeven, kunnen dyslectische leerlingen een toets op papier uitgereikt krijgen.
- Dyslectische leerlingen hebben maximaal 1 taal/luistertoets, waarvoor geleerd moet worden, per dag.
- Leerlingen zetten een 'D' bovenaan het antwoordenblad om de docent tijdens het nakijken te herinneren aan dyslexie; De vaksecties Nederlands, Engels en Duits hebben intern afspraken gemaakt over het nakijken van werk van een dyslectische leerling. Deze afspraken zijn terug te vinden in het handelingsdeel van de beide locaties.

- Waar mogelijk en waar nodig kan de docent een dyslectische leerling aanbieden om incidenteel een toets of schriftelijke overhoring ook mondeling af te nemen. Dit mag alleen in overleg met de coördinator onderwijsondersteuning/teamleider.

3.3 Faciliteiten eindexamen

Leerlingen die in het bezit zijn van een dyslexieverklaring kunnen tijdens het CE gebruikmaken van de volgende faciliteiten. Deze faciliteiten worden door de examensecretaris vóór 1 november van het lopende schooljaar aangevraagd bij DUO.

Voor het treffen van aanpassingen in de wijze van examinering bij dyslectische kandidaten is een deskundigenverklaring nodig op grond van artikel 55 van het Eindexamenbesluit VO.

Toegestaan is:

- Standaard tijdverlenging van 30 minuten.
- Verklanking (voorlezen van teksten)*
- Gebruik van de computer als schrijfgerei, waarbij voor dyslectici de spellingcontrole mag worden gebruikt. Bij gebruik van de computer ziet de school erop toe dat de leerling geen toegang heeft tot hulpmiddelen die niet zijn toegestaan.

* Op grond van de deskundigenverklaring kan de directeur aan een kandidaat met een leesbeperking het recht op audio (voorlezen) toekennen. Bij de centrale examens kan de verklanking op twee manieren worden uitgevoerd:

- Door middel van spraaksynthese waarbij de digitale tekst omgezet wordt in computerspraak.
- Door een toezichthouder op verzoek incidenteel te laten voorlezen. (Alleen wanneer de eerste manier niet mogelijk is.)

*De voorwaarde is dat de leerling ook in voorgaande jaren (minimaal een half jaar en in ieder geval gedurende het voorafgaande schooljaar) van deze faciliteiten gebruik heeft gemaakt en tijdens de schoolexamens heeft gewerkt met software voor leesondersteuning. Uitzonderingen worden besproken met MT en examensecretaris.

De wet- en regelgeving rondom examens kan veranderen. Kijk voor de meest recente informatie op www.examenblad.nl.

3.4 Dispensatie Frans / Duits

Dispensatie havo/vwo

De moderne vreemde talen maken een belangrijk deel uit van het curriculum. De vakken Frans en Duits zijn tot en met klas 3 verplicht op havo en vwo. Vanaf klas 4 mogen beide vakken worden gedispenseerd. Dit is een landelijke regel. Voor de onderbouw kunnen aanpassingen gemaakt worden op basis van de afspraken die intern gemaakt zijn door de vaksecties.

Dispensatie mavo

Voor mavoleerlingen maakt men in de onderbouw in zeer uitzonderlijke gevallen de keuze om 1 van de 2 vakken alvast te dispensereren. Dat mag, mits een gedegen onderbouwing hiervoor gegeven kan worden. Dit verzoek moet bij de teamleider ingediend worden.

Dispensatie gl / kader / basis

Het vak Duits is t/m klas 2 verplicht voor leerlingen die kader of gemengde leerweg volgen. Na de 2e klas geldt de verplichting voor het vak Duits alleen voor gemengde leerweg en alleen bij de volgende profielen:

- Mobiliteit en Transport (M&T)
- Produceren, Installeren en Energie (PIE)
- Bouwen, Wonen en Interieur (BWI)
- Dienstverlening en Producten (D&P)
- Economie en Ondernemen (E&O)

Voor de profielen Zorg en Welzijn (Z&W), Groen en Horeca, Bakkerij en Restaurant (HBR) geldt het vak Duits als een keuzevak voor leerlingen van de gemengde leerweg. Wanneer een leerling aantoonbaar veel moeite heeft met het vak Duits en het de overgang naar klas 3 belemmert, kan in overleg met de teamleider besloten worden het vak niet mee te tellen voor de overgang en te dispensereren vanaf klas 3. Dit kan alleen wanneer gedegen onderbouwing kan worden gegeven.

3.5 Verantwoordelijkheden voor de leerling

Een leerling met dyslexie heeft recht op ondersteuning, maar is ook verantwoordelijk voor zijn eigen leerproces. Van de leerling met dyslexie wordt daarom op een aantal terreinen extra inzet verwacht. Voor beide locaties geldt:

- Let goed op in de les.
- Houd huiswerk bij en maak een planning.
- Vraag om extra tijd voor het voorbereiden van een leesbeurt of mondelinge overhoringen.
- Volg flexuren om extra te oefenen, vragen te stellen en je voor te bereiden op toetsen.

Door verschil in populatie is in het handelingsdeel van de locaties is terug te vinden welke specifieke zaken worden verwacht van leerlingen met dyslexie.

Aanbevelingen voor de dyslectische leerling

- Werk zoveel mogelijk met een computer. De computer is handig om problemen met spellen, lezen en schrijven makkelijker te maken.
- Zorg zelf voor een koptelefoon/oortjes (draadloos is niet toegestaan).
- Bedenk wel dat een computer en software hulpmiddelen zijn, ze zullen nooit alle problemen wegnemen.
- Zorg dat je een goede kennis hebt van de standaard software: tekstverwerking, spellingscontrole, overhoorsoftware.
- Bij de kennis van tekstverwerking hoort ook kennis van bestandsbeheer en autocorrectie. Leer je documenten een duidelijke naam te geven en overzichtelijk op te slaan, aan de hand van een mappenstructuur.
- Leer goed typen.

Heb je extra hulp/ondersteuning nodig? Bespreek dit met je mentor. Je kan hulp krijgen van bijvoorbeeld een dyslexiespecialist. Wanneer je wilt werken met tekst-naar-spraak- software, bespreek dit dan met de coördinator onderwijssteuning.

4. Organisatie en communicatie

4.1 Aanleveren van dyslexieverklaring

Ouder(s)/verzorger(s) stellen de school op de hoogte van de diagnose dyslexie. Bij aanmelding van de leerling op de RGO, of direct na vaststelling van de diagnose dyslexie, moet een kopie van de verklaring en het bijbehorende onderzoeksverslag ingeleverd worden bij de coördinator onderwijsondersteuning. Zonder geldige verklaring kan de RGO geen faciliteiten verlenen. Onderwijsondersteuning voegt de verklaring toe aan het leerling dossier bij administratie en in het leerlingvolgsysteem.

Een geldige dyslexieverklaring moet voldoen aan een aantal criteria:

- Het onderzoek moet afgenomen zijn door een daartoe bevoegd psycholoog of orthopedagoog.
- Een verklaring dient volgens de landelijke richtlijnen te zijn opgesteld.
- Er dient een conclusie te zijn dat de leerling dyslectisch is.
- De verklaring bevat tevens een advies voor de behandeling of begeleiding van de leerling.

Bij twijfel en/of onduidelijkheid over de dyslexieverklaring behoudt de RGO zich het recht voor navraag te doen bij de instelling die de verklaring heeft afgegeven. Indien het wenselijk is specifieke problemen in kaart te brengen, of als de leerling dreigt vast te lopen door zijn of haar dyslexie, kan de mentor in samenspraak met de ouder(s)/verzorger(s), de leerling aanmelden bij de coördinator onderwijsondersteuning. Na ontvangst van de aanmelding gaat deze na welke begeleiding gewenst en mogelijk is.

4.2 Communicatie

De dyslexiecoördinatoren zijn:

- Mw. M. van der Goot-Kersten (RGO College)
- Voor leerlingen onderbouw met dyslexie en de afname van signaleringsonderzoek.
- Mw. E. van Peperstraten-Zoomer (RGO College)
- Voor leerlingen bovenbouw met dyslexie en leerlingen die werken met Kurzweil.
- Mw. J. Wols-van Otterdijk (RGO Beroepscampus)
- Voor de afname van signaleringsonderzoek, leerlingen met dyslexie en leerlingen die werken met Readspeaker.

De administratie houdt een lijst bij met alle dyslectische leerlingen op school. Deze lijst is voor alle docenten op school inzichtelijk. Bij tussentijdse wijzigingen past het team Onderwijsondersteuning de lijst aan. De mentor van de leerling maakt deze wijzigingen kenbaar in het logboek van de leerling in Magister. Het team Onderwijsondersteuning legt de gestelde diagnose(s) van een leerling vast in Magister bij 'kenmerken'. De verklaring wordt digitaal opgeslagen.

5. Bijlagen

5.1 Verwijzing handelingsdeel

Het eerder benoemde handelingsdeel van de RGO Beroepscampus is te vinden onder de volgende link: [Handelingsdeel dyslexieprotocol BC 16-06-2025.pdf](#)

Het eerder benoemde handelingsdeel van RGO College is te vinden onder de volgende link: [Handelingsdeel dyslexieprotocol college 16-6-2025.pdf](#)

5.2 Meer informatie

Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs 2021

Balans Magazine.

Examenblad

Dyslexie Centraal

www.masterplandyslexie.nl

www.stichtingdyslexienederland.nl

www.steunpunddyslexie.nl

www.balansdigitaal.nl

www.taalunieversum.org

www.kpcgroep.nl

www.expertisecentrumnederlands.nl

www.etoc.nl

www.lbrt.nl

5.3 Mogelijke gevolgen van dyslexie voor het leren

lezen	<ul style="list-style-type: none"> ● Traag en niet accuraat (hardop) lezen, ook bekende woorden worden niet altijd vlot en goed gelezen. ● Het weglaten en/of toevoegen van woorden. ● Omdat het technisch lezen te veel aandacht vraagt, is er soms te weinig aandachtscapaciteit over voor tekstbegrip. ● Omdat lezen zo veel tijd en inspanning kost, leveren vooral lange teksten problemen op.
spelling	<ul style="list-style-type: none"> ● Veel spelfouten, zowel in complexe als in alledaagse, eenvoudige woorden. ● Bij onbekende spellingen onvoldoende kunnen terugvallen op een adequate strategie (regelstrategie, inprentstrategie, luisterstrategie). ● Bij onbekende spellingen onvoldoende kunnen terugvallen op het analyseren van woorden in (bekende) woorddelen en afzonderlijke letters. ● Weinig inzicht in woordopbouw. Dit kan zich uiten in: <ul style="list-style-type: none"> ○ Moeite met het herkennen van delen uit woorden die hetzelfde zijn, waardoor het lezen en spellen trager en met meer fouten gaat (bijv. morfeem -heid zit zowel in schoonheid als in wijsheid). ○ Moeite met het leggen van de relatie tussen spelling, grammatica en betekenis waardoor er spelfouten gemaakt worden (bijv. verkeerd-verkeert; hei-hij; grote-grootte).
algemeen	<ul style="list-style-type: none"> ● Problemen met het leren en lezen van losse woorden (zondercontext). ● Woordvindingsproblemen. ● Doordat het lezen zo veel aandacht vraagt, te weinig aandachtscapaciteit voor het volgen van de tekststructuur, waardoor de rodedraad zoekraakt en het maken van een samenvatting moeilijk is. ● Het tekort aan aandachtscapaciteit kan ook leiden tot: <ul style="list-style-type: none"> ○ Niet begrijpen van complexe vragen. ○ Niet onthouden van meervoudige instructies, terwijl ze de afzonderlijke taken wel kunnen uitvoeren. ○ Moeite met teksten/boeken met onoverzichtelijke structuur/lay-out. ● Doordat het spellen van afzonderlijke woorden zo veel aandacht vraagt, te weinig aandachtscapaciteit bij het schrijven waardoor het aanbrengen van een tekststructuur en een heldere lay-out moeilijk is. ● Door te weinig lezen blijft de woordenschat soms beperkt. ● Afname van tempo en nauwkeurigheid als er 'onder druk'

	<p>gewerkt moet worden (proefwerken, schoolonderzoeken, examens).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Door niet-nauwkeurig lezen problemen met het maken van multiple choice toetsen, waar kleine verschillen in antwoorden vaak cruciaal zijn. • Moeite met het maken van aantekeningen, tijdens het luisteren. • Moeite met het (snel) opschrijven van informatie die wordt gedikteerd door de leerkracht. • Moeite hebben (en fouten maken) bij het overnemen van aantekeningen van het (digi)bord. • Fouten maken of fouten over het hoofd zien bij het zelf corrigeren van oefeningen tijdens klassikale besprekingen. • Moeite met het onthouden of ophalen van namen/begrippen uit het geheugen (denk aan jaartallen bij geschiedenis en topografie bij aardrijkskunde).
spreken / luisteren	<ul style="list-style-type: none"> • Moeite met onthouden van uitspraak van woorden/klanken. • Moeite met het verstaan van 'snelle' spraak. • Moeite met luisteroefeningen, omdat de woorden en klanken niet goed worden verwerkt. • Moeite met luisteroefeningen vanwege gebrek aan tijd, omdat het lezen van de vraag en opschrijven van het antwoord meer tijd kost dan de gegeven tijd.
moderne vreemde talen	<ul style="list-style-type: none"> • Moeite met het onthouden van geleerde woorden. Er is onvoldoende resultaat van intensief oefenen. Dit werkt door in alle overige vaardigheden (spreken, luisteren, begrijpend lezen en schrijven) in de moderne vreemde talen. • Moeite met het aanleren van nieuwe klank-tekenkoppelingen waardoor ze zich de uitspraak moeilijk eigen maken. • Moeite met het verstaan van 'snelle' spraak van moedertaalsprekers in de moderne vreemde talen. • Moeite met spellen. • Moeite met afleiden van woordbetekenissen en spellingen, doordat er weinig inzicht in woordopbouw is. • Moeite met het herkennen van delen uit woorden die hetzelfde zijn, waardoor het lezen en spellen trager en met meer fouten gaat (bijv. jour zit zowel in aujourd'hui als in toujours en journal). • Moeite met het leggen van de relatie tussen spelling, grammatica en betekenis, waardoor er spelfouten gemaakt worden (bijv. enemys i.p.v. enemies; Hande i.p.v. Hände; tu pense i.p.v. tu penses). • Gebruik van de Nederlandse spelling bij het schrijven in de moderne vreemde talen.

Werkhouding	<ul style="list-style-type: none">● Ongestructureerd, inadequaar en/of vluchtig taakgedrag en werkhouding.● Moeite met plannen en vasthouden van de volgorde van denkstappen. ● Onvoldoende werkverzorging.● Onvoldoende metacognitieve vaardigheden voor zelfsturing.● Inadequate leerstijlen.● Onvoldoende of tanend doorzettingsvermogen.
-------------	---